

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ
W PAKOSŁAWIU**

„SZKOŁA PRZYJAZNA DZIECIOM”

Podstawą prawną niniejszego programu jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Rozdział II Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela

Art. 48.

1. Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

Art. 53.

3. Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem.

Niniejszy program stanowi załącznik do Statutu Szkoły, o którym mówi § 42 ust.1 pkt 1.

I. WSTĘP

Szanując konstytucyjne prawa rodziców do wychowania i nauczania moralnego dzieci, zgodnie z własnymi przekonaniem. Nauczyciele uznają, że ich rolą jest wspieranie rodziców w dziele wychowania, kierunek działań wychowawczych szkoły nie może być sprzeczny z wolą rodziców. W swoich działaniach wychowawczych nauczyciele będą tworzyć klimat miłości do rodziny i Ojczyzny oraz działać w taki sposób, aby uczniowie uczyli się otwarcia na innych i odpowiedzialności za społeczność, których są uczestnikami. Zadania do realizacji programu wychowawczego w klasach I-VI zostały opracowane oddzielnie do poszczególnych etapów edukacyjnych. W oparciu o cele operacyjne i zadania szczegółowe każdy wychowawca opracowuje własny plan wychowawczy, uwzględniając specyfikę i potrzeby własnego zespołu klasowego.

II. GŁÓWNE CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO SZKOŁY:

Nauczyciele szkoły realizując program będą dążyć do:

- *zapewnienia optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia w bezpiecznym i przyjaznym środowisku szkolnym*
- *kształtowania postaw, opartych na chrześcijańskim systemie wartości, ukierunkowanych na poszanowanie godności własnej i drugiego człowieka*
- *stworzenia warunków do efektywnej współpracy z domem rodzinnym ucznia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym*
- *dostarczenie wzorców osobowościowych stanowiących model do naśladowania*
- *rozwijania więzi emocjonalnych z krajem ojczystym, budowanie tożsamości narodowej*
- *kształtowania postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa narodowego*
- *przygotowania do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady Dekalogu*

III. OGÓLNE CELE WYCHOWAWCZE

1. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej będą wspomagać w każdej działalności edukacyjnej rozwój osobowy ucznia, we wszystkich wymiarach:
 - intelektualno- poznawczym
 - psychologiczno zdrowotnym
 - społecznym
 - estetycznym
 - moralno- duchowym
2. W zakresie rozwoju osobowego we wszystkich wyżej wymienionych sferach, nauczyciele będą zmierzać, aby uczniowie:
 - rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie;
 - mieli świadomość życiowej użyteczności poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na dalszych etapach życia;

- stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i odpowiedzialność za innych, wolność własną z wolnością innych;
- poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- uczyli się szacunku do dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego;
- przygotowali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i państwowej, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych;
- przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się;
- kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów;
- umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów;
- rozwijali swoją samorządność;

IV. JAKIEGO UCZNIĄ CHCEMY WYCHOWAĆ?

W efekcie oddziaływania wychowawczego rodziców i nauczycieli chcemy, aby nasz wychowanek:

- 1) Prezentował postawy patriotyczne związane z tożsamością kultury polskiej.
- 2) Znał historię i tradycje własnego kraju, rodziny i regionu.
- 3) Miał poczucie przynależności do środowiska i własnego pochodzenia.
- 4) Szanował rodzinę i utrzymywał więzy rodzinne.
- 5) Przestrzegał wspólnie ustalonych norm zachowań w relacjach międzyludzkich, funkcjonowania w grupie.
- 6) Był świadomy praw i obowiązków ucznia i dziecka.
- 7) Miał szacunek dla dobra wspólnego i postaw prospołecznych.
- 8) Obiektywnie oceniał siebie i innych, był tolerancyjny.
- 9) Dbął o sprawność fizyczną i zdrowie.
- 10) Dbął o środowisko naturalne i dostrzegał piękno sztuki.
- 11) Umiał zachować się w sytuacjach zagrożenia (przemoc, narkotyki, alkohol, nikotyna, zagrożenia cyberprzestrzeni).
- 12) Umiał posługiwać się nowo rozwijanymi technikami i miał wiedzę na temat płynących z tego rozwoju zagrożeń

V. ROLA NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW:

- uświadamiają wartości, jaką jest własny kraj i jego kulturowe dziedzictwo
- stwarzają warunki do aktywnego uczestnictwa w kulturze polskiej
- kształtują właściwe stosunki pomiędzy uczniami, opierając się na tolerancji i poszanowaniu godności osoby ludzkiej
- tworzą warunki wspomagające rozwój ucznia
- wspierają rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych
- rozwijają umiejętności rozwiązywania życiowych problemów naszych wychowanków
- udzielają porad w zakresie możliwości dalszego kształcenia się uczniów

POWINNOŚCI WYCHOWAWCÓW KLASOWYCH

Wychowawca to człowiek otwarty, życzliwy, przyjazny-otacza indywidualną opieką każdego wychowanka,

- organizuje życie zespołu klasowego,
- współdziała z innymi nauczycielami,
- współpracuje z różnymi instytucjami w celu wypracowania właściwych metod pracy z dzieckiem,
- wdraża uczniów do dbania o higienę,
- utrzymuje kontakty z rodzicami,

Aby zrealizować cele wychowawcze nauczyciele opracowali ramowy program wychowawczy, z którego korzystać będą przy opracowywaniu programów wychowawczych dla poszczególnych klas, dobiorą metody, treści i kierunki działania zgodnie z zainteresowaniami dzieci, ich potrzebami stosownie do wieku i możliwości szkoły

VII. FORMY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI Z RODZICAMI

1. Współpraca wychowawców i nauczycieli z rodzicami.

Ważnym elementem edukacyjnym jest współpraca rodziców ze szkołą, dlatego też wspieramy rodziców w procesie wychowawczym poprzez:

- regularne zebrania z rodzicami w terminach określonych na początku roku szkolnego
- stały kontakt wychowawcy z trójką klasową
- stałe informowanie rodziców o postępach i trudnościach ucznia w nauce
- rozpoznanie środowiska rodzinnego uczniów poprzez wywiady środowiskowe przeprowadzane przez, wychowawcę, pielęgniarkę
- pomoc w rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów wychowawczych, zapraszanie fachowców, pedagogizację rodziców
- włączanie rodziców do aktywnej pracy na rzecz szkoły
- zachęcanie rodziców do współtworzenia wizerunku szkoły i współodpowiedzialności za jej funkcjonowanie
- współpracę z Radą Rodziców w różnych sferach jej działania

- współpracę ze społecznością lokalną , z innymi placówkami edukacyjnymi, stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi
- realizację zajęć pozalekcyjnych (w tym edukacyjnych, opiekuńczo- wychowawczych, profilaktycznych) a także z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej
- uczestnictwo w programach edukacyjnych (skierowanych do gmin, szkół i nauczycieli)
- doskonalenie nauczycieli w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniów oraz umiejętności wychowawczych i profilaktycznych
- organizowanie spotkań dla rodziców i nauczycieli ze specjalistami (np. psychologowie, lekarze)

VIII. OBOWIĄZKI WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI

Wychowawcą jest każdy nauczyciel nie tylko opiekun klasy.

- otacza indywidualną opieką każdego wychowanka,
- wnikliwie rozpoznaje środowisko rodzinne uczniów,
- informuje ucznia i jego rodziców o kryteriach i wymaganiach edukacyjnych,
- dostosowuje przekazywanie wiedzy do umiejętności i możliwości intelektualnych uczniów,
- śledzi postępy w nauce swoich wychowanków oraz informujemy o nich rodziców,
- udziela rodzicom pełnej informacji o uczniu (jego mocne i słabe strony, jakie stosować środki zaradcze)
- organizuje indywidualne i zespołowe spotkania z rodzicami,
- integruje rodziców i angażuje ich do pracy na rzecz klasy i szkoły,
- współpracuje z rodzicami, włączając ich do rozwiązywania problemów wychowawczych,
- opracowuje klasowe programy wychowawcze,
- dba o rozwój życia klasowego, tworząc serdeczną atmosferę wśród uczniów sprzyjającą koleżeństwu i przyjaźni,
- wyjaśnia i kształtuje normy współżycia koleżeńskiego,
- szanuje godność ucznia, pomaga mu klasyfikować świat w kategoriach dobra i zła, szanuje jego prawo do wolności, decydowania o sobie i nigdy nie działa na jego szkodę,
- reaguje i przeciwdziała wszelkim formom agresji i wandalizmu,
- organizuje imprezy klasowe: wycieczki, spotkania okolicznościowe, wyjazdy do instytucji kulturalnych,
- utrzymuje systematyczny kontakt między nauczycielami w celu koordynacji oddziaływań wychowawczych,

<p>2. Poznawanie i przestrzeganie norm dobrego zachowania w środowisku szkolnym i rodzinnym:</p> <p>-okazywanie w słowach i działaniach szacunku wobec dorosłych, rówieśników i młodszych,</p> <p>-nawykowe stosowanie zwrotów grzecznościowych,</p> <p>-poznanie symboli narodowych i nabycie umiejętności zachowania się wobec nich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie tematyki na zajęciach integracyjnych poprzez opowiadania, scenki rodzajowe, dramę, rozmowę nauczającą, ▪ prezentacja symboli narodowych i godnego zachowania się wobec nich; nauka śpiewu hymnu, kształtowanie postawy i szacunku wobec flagi i herbu Polski. 	<p>cały rok</p> <p>listopad, maj</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>klas I-III,</p> <p>katecheta</p>	<p>Obserwacja, rozmowa z wychowankami; wyniki konkursu;</p> <p>Obserwacja uczniów podczas uroczystości szkolnych.</p>
--	---	--------------------------------------	---	---

Zadania zawarte w programie są stałe i realizowane w cyklu rocznym w podobnej formie w każdej z klas I-III. Nauczyciel w oparciu o treści programu opracowuje indywidualny plan pracy wychowawczej z klasą. W planie mogą zostać ujęte zagadnienia nie zawarte w tym programie, ale mieszczące się w ogólnych koncepcjach wychowawczych.

Szczegółowe zadania szkoły jako środowiska wychowawczego w drugim etapie edukacyjnym.

Cele i efekty działań wychowawczych	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Ewaluacja
<p>1. Rozwijanie samorządnej działalności uczniów: -zrozumienie pojęcia „samorządność” poprzez działanie wszystkich uczniów w klasie i w szkole, -rozwijanie poczucia odpowiedzialności za sprawy klasy i szkoły, -ustalenie obowiązków uczniów oraz sankcji w przypadku ich nieprzestrzegania, -stosowanie zasad szkolnej demokracji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wybór samorządu klasowego i szkolnego, ▪ opracowanie planu SU, ▪ współdziałanie uczniów w organizacji i przebiegu imprez i uroczystości szkolnych. 	<p>wrzesień, październik</p> <p>cały rok</p>	<p>Wychowawcy klas IV – VI, opiekun SU.</p>	<p>Protokoły zebrań SU, analiza zapisów w klasowych zeszytach obserwacji</p>

<p>2. Kształcenie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie i stosowanie w praktyce zasad aktywnego słuchania, - opanowanie umiejętności jasnego i konstruktywnego formułowania własnych wypowiedzi, - opanowanie umiejętności bezpośredniego i otwartego wyrażania swoich próśb, oczekiwań i sądów, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ćwiczenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej, parafraza, ▪ trening asertywności na godzinach do dyspozycji wychowawcy, ▪ ćwiczenie empatii, aranżowanie sytuacji problemowych. 	cały rok	Wychowawcy klas IV – VI, nauczyciel polonista, historyk	Stworzenie tematyki godzin wychowawczych na dany rok, zapis w zeszytach realizacji ścieżek edukacyjnych
<p>3. Poznanie swoich mocnych i słabych stron oraz praca nad nimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabycie umiejętności obiektywnej oceny własnego postępowania, - nabycie świadomości własnych wad i zalet, - akceptacja siebie, - dostrzeganie wpływu innych na kształtowanie osobowości, - wykształcenie postawy krytycyzmu wobec 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podkreślanie mocnych i słabych stron przez nauczyciela wychowawcę i nauczycieli poszczególnych przedmiotów, ▪ stosowanie aktywnych metod na godzinach do dyspozycji wychowawcy, mających na celu „poznanie” samego siebie, ▪ trening asertywności, ▪ uwzględnienie w tematyce godzin do dyspozycji wychowawcy problemu wpływu środków masowego przekazu na kształtowanie postaw, poglądów, wzorców, gustów 	cały rok	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów, wychowawcy klas IV – VI,	Analiza tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy, zapis w dziennikach lekcyjnych

wzorców propagowanych w środkach masowego przekazu.				
<p>4. Wdrażanie do planowania własnych działań i przewidywania ich skutków:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zrozumienie potrzeby wyznaczania sobie celów i dążenie do ich osiągnięcia, -ukazanie możliwości realizowania się w różnych zawodach, -planowanie własnej przyszłości, kariery zawodowej, -wdrażanie uczniów do nabywania umiejętności dokonania samokontroli i samooceny. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie tematyki na godzinach do dyspozycji wychowawcy, zajęciach bloku humanistycznego , dotyczących wyboru zawodu, ▪ organizowanie spotkań z przedstawicielami niektórych zawodów, np. z policjantem, pielęgniarką szkolną, leśnikiem, , itp. 	według planów wychowawców klasowych	Wychowawcy klas IV – VI.	Analiza zapisów tematów godzin do dyspozycji wychowawcy.

<p>5. Kształtowanie postaw ekologicznych i prozdrowotnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizowanie Dnia Dziecka, ▪ organizowanie wycieczek krajoznawczych, ▪ spotkanie z pielęgniarką szkolną (badania bilansowe, sprawdzanie czystości, pogadanki na temat higieny osobistej) 	<p>czerwiec</p> <p>cały rok</p>	<p>Wychowawcy klas IV – VI, nauczyciel przyrody, nauczyciele wychowania fizycznego</p>	<p>Wyniki konkursów, protokoły z akcji</p> <p>Zapisy w dzienniku</p>
<p>6. Kultywowanie tradycji i kultury:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dostrzeganie własnych „korzeni” i „swojego miejsca” na Ziemi, -poznanie elementów historii i kultury najbliższego środowiska, -budzenie szacunku do symboli regionalnych, postaci związanych z historią regionu i jego współczesnym życiem, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział w konkursach o tematyce regionalnej, ▪ przygotowanie imprez związanych z kultywowaniem tradycji (kiermasze ozdób Bożonarodzeniowych i Wielkanocnych, Jasełka) ▪ współpraca z Domem Kultury w Iłży. 	<p>cały rok</p> <p>według harmonogramu organizatorów</p> <p>grudzień</p> <p>cały rok</p>	<p>Nauczyciel historii, katecheta oraz nauczyciele wychowawcy</p>	<p>Ekspozycje(stałe lub czasowe) prac uczniów</p> <p>Regulaminy i wyniki konkursów</p> <p>Inscenizacje</p>

<p>7. Ukazanie roli rodziny w życiu człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przekonanie o nadrzędnej roli rodziny w życiu każdego człowieka – funkcje rodziny, -wspieranie rodziców w procesie wychowania, -poznanie praw i obowiązków dziecka oraz rodziców, -uświadomienie konieczności dostosowania swoich potrzeb z możliwościami rodziców, -omówienie wpływu atmosfery rodzinnej na funkcjonowanie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poruszanie tematyki na godzinach wychowawczych, ▪ Realizacja treści zajęć z wychowania do życia w rodzinie, ▪ Pogadanka, rozmowa pouczająca na zajęciach języka polskiego, historii, przyrody, ▪ Wykonanie drzewa genealogicznego. 	cały rok	Wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	Analiza tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy, wytwory uczniów.
--	---	----------	--	--

8. Współdziałanie z rodzicami w procesie wychowania.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca z rodzicami w zakresie wychowania dzieci, ▪ Działalność Rady Rodziców, ▪ Spotkania z rodzicami ▪ Wspólne imprezy, np. zabawa integracyjna, ▪ Udział rodziców w przedstawieniach i uroczystościach szkolnych, np. spotkanie wigilijne, andrzejkowe, obchody Dnia Dziecka, Choinka Noworoczna. 	cały rok według kalendarza imprez i uroczystości oraz według harmonogramu spotkań z rodzicami.	Dyrekcja, wychowawcy klas, Rada Rodziców.	
--	---	--	---	--

Zadania zawarte w programie są stałe i realizowane w cyklu rocznym w podobnej formie w każdej z klas IV-VI. Nauczyciel w oparciu o treści programu opracowuje indywidualny plan pracy wychowawczej z klasą. W planie mogą zostać ujęte zagadnienia nie zawarte w tym programie, ale mieszczące się w ogólnych koncepcjach wychowawczych.